

Scris de andrei.marga pe 13 septembrie 2012, 18:26

Sincronizarea Institutului Cultural Roman

In raport cu Legea 356 din 11 iulie 2003 (cu modificarile OUG nr.27, din 13 iunie 2012), cu reglementarile ulterioare, sunt necesare dezvoltari si schimbari in directia sincronizarii activitatilor la Institutul Cultural Roman. Le rezum aici (fiind, pentru moment, in Germania, pentru a pregati tiparirea unui volum personal, in traducere).

1. Va trebui redefinit ceea ce-si propune Institutul Cultural Roman, caci "initierea, organizarea si dezvoltarea capacitatii asociative....", cum se spune in documentele institutului, nu sunt suficiente. In fapt, ICR ar trebui sa aiba ca scop major producerea de noi valori de cultura si civilizatie, reprezentarea si promovarea culturii si civilizatiei poporului roman in tara si in lume, luata in intregime. Deci, accentul se muta pe producerea de valori.
2. Cultura este constiinta de sine a unui popor si, in acelasi timp, prefigurarea existentei lui viitoare. In continuitatea si calitatea dezbaterii culturale se etaleaza astazi forta unui popor. ICR trebuie sa-si asume, sa incurajeze si sa intretina dezbaterile culturale de buna calitate in care cetatenii Romaniei sa se exprime si sa-si regaseasca vederile. Contributia la elaborarea de proiecte "Romania 2020" va trebui sa aiba prioritate. Deci accentul se muta pe configurarea alternativelor de evolutie a Romaniei si articularea proiectelor corespunzatoare, in locul actualei stagnari a dezbaterii.
3. Pe scena Europei si a lumii a devenit din nou limpede – inclusiv in cursul crizei incepute in 2008 – ca "societatea informatiei" si "societatea cunoasterii" (atat de licitate astazi) au nevoie de un complement, care este "societatea intelepciunii". Romania actuala are nevoie de o reflectie priceputa asupra calauzirii in viata, in istorie, in lume. Prin prevederi corespunzatoare, va trebui asumata completitudinea culturii si civilizatiei actuale si faptul ca ICR se obliga sa cuprinda, in arcu culturii, informatii, cunostinte, dar si vederi generale, conceptii, viziuni. Europa ramane multilinguala, iar limba romana va trebui consolidata ca limba europeana. Vom cultiva memoria trecutului, vom contribui la rezolvarea problemelor prezentului si vom prefigura si pregati viitorul.
4. In intelegerea si practicarea culturii din Romania, s-a ramas la o conceptie neoromantica ce lasa prea putin loc stiintelor, economiei, dreptului si tehnologiei in spatul culturii si civilizatiei. Daca privim documentele ICR din anii recenti, suntem izbiti de aceasta intelegere restrictiva si caduca a culturii si civilizatiei. Accentul trebuie mutat pe sprijinirea activitatilor generatoare de ipoteze, concepte, desoperiri cognitive, inovatii tehnologice, innoiri de viziune si pe cultivarea si etalarea stiintelor in Romania. Reglementarile si organizarea ICR vor trebui sa reflecte o asemenea privire

contemporana asupra culturii si civilizatiei.

5. Experimentele improspateaza cunoasterea, iar experiementele culturale sunt indiciu de tinerete. Multe dintre initiativele culturale pornite din Romania s-au realizat, in sa, in alta parte. ICR s-a preocupat, in ultimii ani, sa etaleze noi experimente, dar esecurile nu sunt mai putine decat reusitele. Atunci cand este vorba despre reprezentarea culturii nationale, ICR trebuie sa puna in prim plan initiativele culturale reusite, operele validate, autorii care au creat efectiv momente istorice, iar toate acestea exista in Romania. O schimbare de accent, in favoarea operelor validate, este indispensabila daca vrem sa asiguram prestigiu cultural tarii noastre.

6. Romania se afla, la randul ei, in mediul unei lumi dinamice, in care fiecare cetatean resimte continuu bombardamentul informatiilor, reclama agresiva a produselor, asaltul apelurilor, ofensiva ideologiilor. Nu ne putem sustrage acestora. ICR trebuie, in sa, sa mute accentul de pe simpla adaptare la lumea din jur, pe elaborarea de puncte de vedere, de perspective si de abordari originale, facand din Romania nu doar un spectator al situatiei, cilocol de emergenta al ideilor noi, conform ponderii ei istorice.

7. In orice cultura vie, noi si noi generatii cauta sa-si faca loc si lupta pentru recunoastere. Nu se reuseste, in sa, nicaieri fara efort tenace, munca asidua si organizata, talent bine folosit. Orice pretendent la recunoastere are nevoie de opera proprie. In lumea culturii, legitimitatea o ofera opera. Cum s-a spus foarte exact pe meleagurile noastre, tineretea implica trufie, dar competenta si meritul sunt altceva. Tema conflictului generatiilor, exploatata copios in Romania ultimilor ani, nu a dus la nimic bun: nu a iesit o opera demna de acest nume din acest conflict. ICR trebuie sa mute neintarziat accentul, in evaluarile pe care le face, pe faptul simplu si hotarator al valorii operei. Nici afinitatile sau afilierile, nici varsta, nici alte considerente nu dispenseaza pe cineva de infruntarea intrebarii simple privind operaproprie si valoarea acesteia.

8. Organzatiile profesionale, universitatile si asociatiile de creatori sunt de revitalizat in Romania de astazi. ICR trebuie sa se preocupe de aceasta tema si sa ofere sprijin, inclusiv material, in acest sens. Dar, oricat de importanta este organizatia sau institutia – iar importanta acestora este adesea cruciala – personalitatea este subiectul ultim al creatiei. ICR trebuie sa mute accentul actiunilor sale de incurajare, stimulare, sprijinire a creatiei pe personalitati – pe acei oameni care au oferit deja o garantie a succesului intreprinderii lor culturale. Trebuie pus capat risipei resurselor pe improvizatii si aranjamente subiective.

9. Cultura este plasata, inevitabil, in mediul intereselor economice si politice. Fiecare om de cultura imbratiseaza un ideal de umanitate, cu toate implicatiile civice, morale, politice de neocolit. Poti sa nu apartii niciunui partid (sa fii, deci, apartinic), dar nu poti fi apolitic. Ramane valabil ceea ce o contemporana spunea: “nici Iisus din Nazaret nu a fost apolitic”, caci, in sublimele sale spuse era un proiect de umanitate. Conform legislatiei, ICR trebuie sa mute accentul pe cultivarea unui sanatos pluralism ferindu-se de parti pris-uri pentru politici respinse de cetatenii tarii. Menirea sa primordiala este sa contribuie la dezvoltarea culturii dezbaterii argumentative a punctelor de vedere diferite si la incurajarea reflexivitatii in societate.

10. Cultura se promoveaza in virtutea valorii, dar cu cheltuieli. Promovarea culturii costa. ICR trebuie sa mute accentul pe intrebari hotaratoare – ce, cat, cum, unde este prezenta cultura romana in lume? – si sa faca multe operatiuni neglijate: asigurarea prezentei cartilor romanesti in bibliotecile lumii, consacraarea de idei romanesti, folosirea cu rezultate a burselor, cooperarea cu

editurile de referinta straine, ameliorarea situatiei corpului de traducatori, marirea accesului cititorului roman la cartile de referinta universale, sporirea relevantei propriilor edituri, contactul continuu al autorilor cu publicul, instituirea de premii reale pentru opere cu impact societal semnificativ etc. Un inventar actual al datelor prezentei romanesti in cultura lumii este necesar, iar noi investitii in cultura romana vor fi facute.

11. Personalul a fost lovit – sub toate aspectele – prin reglementarile din 2009-2010, incatreconstructia structurilor si primenirea posturilor sunt indispensabile. Personalitatile de referinta ale literaturii, stiintei, artelor plastice, filmului, teatrului, muzicii, teologiei si filosofiei, ale speciilor de creatie reprezentate cu success in cultura romana, vor fi invitate sa-si promoveze ideile si initiative competitive in ICR. Valoarea va trebui sa primeze in orice situatie. Piata este cel mai bun reglator al economiei, dar, in domenii precum educatia si cultura, piata nu este, in nici o tara civilizata, singurul reglator. Valorile nu sunt intotdeauna epuizate de valorile ce se stabilesc pe piata. Cei care lucreaza in administratia ICR vor trebui sa aiba experienta minima a creatiei, pregatire in management si diplomatie culturala si sa-si asume promovarea abordarilor multiple deschise in cultura romana, intr-un dialog largit al culturilor, cu capacitatecomparatistica corespunzatoare. Vom gasi locul din care sa aiba impact personalitatile de prim plan ale vietii romanesti actuale. Vom folosi aportul cultural al diasporei. Vom sprijini formarea si afirmarea unor noi generatii de personalitati culturale. Vom debirocratiza si defeudaliza ICR, incat orice cetatean roman sa se poata adresa cu incredere institutiei spre a-si realiza proiecte culturale competitive. O noua organigrama, un nou regulament se afla in pregatire, iar Parlamentului Romaniei si comisiilor de specialitate ale acestuia le vor fi prezentate programe si proiecte de importanta majora, spre aprobare.

12. Imaginea Romaniei in lume nu ar fi trebuit sa fie depreciata grabit, cum a fost in ultimii ani, socotind-o simpla propaganda. Se stie ca imaginea unei tari este parte a competitivitatii generale a acelei tari. Imaginea Romaniei se compune din ceea ce face fiecare roman si, mai ales, din creatiile veritabile pe care cetatenii tarii noastre le propun lumii. Romanii sunt asemenea oricarui alt popor, iar culturalor a aratat de nenumarate ori ca nu este mai prejos. ICR va pune in relief universal diversitatea si bogatia culturii romane, faptul ca, la randul ei, aceasta cultura isi dezvolta –in respectul legalitatii, democratiei si demnitatii umane – abordari variate, innoitoare si competitive. ICR nu este aservit vreunui curent ideologic, politic sau estetic, ci numai interesului public al imbogatirii culturii romane si promovarii ei adecvate in secolele de continuate revolutii – in cunoastere, in felul de viata al oamenilor, in felul lor de a vedea lumea – in care traim. ICR isi va asuma, la randul sau, pluralismul intelept al secolului 21.

ADRESA: <http://crct.ro/ni7M>